УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА БІБЛІОТЕКА

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ДОБРА ЛЕКЦІЯ.

Форд Сиґі, Онт.

Уважаю на цему місци за корисне подати до відома ширшому заголові, що робиться тепер серед українсько-російської кольонії в Форд Сиґі. Заразом зазначую, що це перший раз відважуюся писати до ґазети. Мова буде йти про т. зв. анархістствуючих і більшовиків в цій місцевости. В роках від 1921 до 1924 анархістствуючі гуляли по Форд Сиґі і околиці, і деморалізували несвідомих робітників, ширили якнайзлобнішу ненависть проти Радянської Влади на Україні і в Росії всілякими підступними і способами.

Не раз скликали віча, на які запрошували якихось приїхавших назад з Росії "щирих революціонерів", які немовби-то поїхали до Росії "щирими революціонерами" і "великими прихильниками більшовизму", але коли побачили там таку "величезну несправедливість, заподіяну більшовиками робітництву і селянству", були змушені втікати назад сюда, щоби тут росказати своїм "другам" "всю правду" і перестерегти їх, щоби і вони часом не попали "під нагайку комісарів".

Коротко кажучи, ті, так назвавші себе "щирі революціонери", своїми підлими брехнями проти Радянської Влади, неревищали найбільших буржуазних діячів. Для свідоміших робітників було зрозумілим, що вони підло брешуть, але несвідомі їм вірили. Бувало свідоміші робітники ставили їм запити, якими одночасно доказували їм, що вони брешуть. Тоді бідняги скрутившись і немаючи відповіди, з ненавистю кричали: "Коли не вірите нам, то поїдьте самі і переконаєтеся, що ми правду вам говоримо". Місцеві "лідери анархії" завжди найбільше опиралися з своїм "доказательством" проти Радянської Влади на листах, які приходили з Росії підчас голоду, тобто ще в 1921 році, а в яких не було ані слова проти рад. влади, лише було писано про всякі недостатки життеві і т. п. І ще навіть 1924 р. один з "анархістствуючих" носився з таким листом. Але одного разу ті, перед котрими він того листа читав, придивилися, що цей лист писаний ще в 1921 р., висміяли його і від тоді більше вже з такими листами не носяться. А свіжих листів чогось не хочуть перечитувати публично. І от тепер місцеві анархістствуючі, втративши всі свої старі "методи боротьби" проти ненависного їм більшовизму, стараються віднайти якісь нові.

І вже з великою радістю винайшли одну методу. Але, що "методи боротьби" анархістствуючих в теорії ще сяк-так, то в практиці вони є булькою з мила. Одну з таких "метод" вони недавно зачали вживати проти місцевих робітників, які ще в 1923 р. зорґанізували Відділ Тов. Укр. Роб.-Фарм. Дім. Але тому, що я тоді був ще також на чверть "анархістствуючим", то навіть не хотів нічого чути про таку організацію. В січни 1924 року я опустив цю місцевість, а повернувши назад перед двома місяцями, я перемінився з чверть анархістствуючого на в чверть більшовика. І при першій нагоді я зайшов на представлення і концерт відділу 31. грудня 1924 р., і аж здивувався. Публики повна саля; і не було куди обернутися. Перше на програмі було представлення, а потім почався концерт. В концерті діти найбільше вдоволяли публику своїми деклямаціями і співами. При закінченню проголосили великий концерт на 3. січня 1925 р. Це проголошення дійсно для мене було дивним: щоби за три дні було можливо приготовити великий концерт? Опісля я довідався, що концерт вже був готовий. Пішов я і на концерт. І дійсно, концерт був з багатою програмою, якого я ніколи не сподівався в такім містечку, як Форд Сиґі. В часі концерту мені здавалося, що я в ріднім краю. Гарні українські хорові пісні чарували публику. Це був для мене перший найгарніший концерт, який я мав нагоду бачити в своїм життю. Того самого вечера я познайомився з товаришами з відділу і на першім мітінгу вписався до відділу з переконанням, що така організація підносить укр. робітників морально.

Також тут істнує Відділ Укр. Секції К.П.К. Правда, числом невеликий, але свою роботу робить. Згаданий Відділ скликав віче 18. січня. Пішов і я на віче. На вічу я пізнав кількох моїх "давних другів". Перший бесідник зрисував дуже докладно всесвітний робітничий рух і його положення, за що бесідника нагородили довгими грімкими оплесками. По скінченню промов ще кількох бесідників, наступили запити і відповіди. Першому бесідникові був поставлений запит: "найбільшим" анархістом цеї місцевости.

"Что такое анархізм і чого анархісти хотять?"

Відповідь: "Анархізм, як я розумію, це означає: безвладдя, безправство, безголовя, бездержавність і безкарність. А чого анархісти хочуть, то мені не пристало говорити, бо я не анархіст, а комуніст. І що ми, комуністи хочемо, то ми знаємо і говоримо людям ясно. І як ви є анархіст, то прийдіть сюди на фронт, оберніться до людей очима і також ясно скажіть чого анархісти хочуть". (Гучні оплески і пауза.) А "найбільший" анархіст сидів з поникшою головою немов-би привязаний до крісла. Потім ще було кілька запитів і вдоволяючі відповіди. При кінці цей перший бесідник попросив присутних зібрати вільну колекту на робітничу пресу, пояснюючи її значіння для робітництва. Бесідник не оминув і анархістів. Звернувся до них з слідуючими словами: А ну і ви, котрі звете себе анархістами, жертвуйте на робітничу пресу скільки можете, покажіть себе, що і ви разом з свідомим робітництвом. Тут знову відозвався той самий анархіст. "На нашу пресу не надо жебрать". Тоді бесідник пояснив присутним, чому анархісти не потребують жебрати на пресу.

І дійсно, вони не потребують жебрати, бо їх пресу піддержують і фінансують багаті люде, буржуазія!

Віче закінчилося відспіванням "Інтернаціоналу".

На другий, чи на третій день на вічу я побачив поза вікнами оголошення, що в неділю 25. січня відбудеться святочний концерт в память борців-революціонерів: Леніна, Лібкнехта і Розії Люксембурґ. Постановив піти і на той святочний концерт сам і других старався заохотити. Сів в заднім кріслі і уважно приглядався, як сходилася робітнича публика, щоби вшанувати память борців за визволення поневолених мас. На вступі хор відспівав "Ви жертвою в бою" і "Шалійте, шалійте", після чого маленька дівчина віддеклямувала поезію присвячену Ленінові. Потім виступив з промовою старенький сивоволосий Фінляндець. Говорив перше по фінляндськи, а потім по англійськи. Дуже широко пояснив по англійськи хто були Ленін, Лібкнехт і Люксембурґ. По промові слідували співи і деклямації в фінляндській мові. Потім промовляв бесідник на українській мові, який коротко, але ясно, з'ясував діяльність Леніна аж до його смерти. Коли тільки бесідник скінчив свою промову, зараз анархістствуючі хулігани, що зібрались з цілої околиці, а навіть аж з Дітройт, почали пробувати свою "нову методу". Підняли крик з ціллею пошкодити святові. Вони порозсідалися поміж публикою і ґіріли, що дійсно їхня "нова метода" вдасться. І не вдалася, бо розгнівана публика була готова повикидати їх по одному за двері. Але той самий згаданий сиво-волосий Фінляндець, бачучи розгнівану публику, повставшу з крісел, вискочив на крісло і з повагою попросив публику посідати. Потім звернувся до хуліганів зі словами: Всі невдоволені вийдіть! — показуючи бистро рукою на двері. (Гучні оплески.) Втой-же час хор виступив на сцену і затихомирив все співаючи "Разом товариші" і "Сміло другі не теряйте". В часі співу анархістствуючі по одному зачали висуватися з поміж людей до дверей, де пристановилися. По співі вибіг на сцену молоденький хлопчик, вклонився і почав деклямувати в російській мові. В деклямації було сказано про всіх контрреволюціонерів. Саме в той час анархістствуючі, почувши себе побитими, позвішували носи тай повиходили. А свято-концерт продовжався далі. На закінчення хор відспівав "Інтернаціонал" і публика вдоволена розійшлася домів. Цей свято-концерт буде на довго памятним для всіх присутних, а для анархістствуючих памятна і добра лекція.

На закінчення згадаю ще, що заходом Амзт.-Співацького Гуртка при Відділі У.Р.-Ф.Д. відогралося одно представлення 31. січня і концерт 7. лютого.

Н. Телекчук.

Делеґати й делеґатки на шестий З'їзд Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім та деякі місцеві члени й членкині Товариства перед Українським Робітничим Домом у Вінніпеґу.

КРУТНЕЮ ЗРИВАЮТЬ ПЛАТНЮ

Карбон, Алта.

В майні в Карбон майнері застрайкували разом зі всіми майнерами 18. дістрікту, хоч тут юнії не було. Майнері застрайкували домагаючись юнії. Тоді властитель розпочав працю страйколомами. Але урядники 18. дістрікту порадили й страйкуючим вернути до роботи. Вернули до роботи і рішили разом зі страйколомами зорґанізувати юнію. Сформували відділ Албертійської Фед. Праці, згодились на знижку платні. Добре. Працювали по 8 годин на день, а попередно працювали по 12 і 16 годин. Побачили властителі копалень, що їм щось не поплачується і зломили контракт юнії, та знов заставили працювати по 12—16 год. денно. Умовини праці також тяжкі. Робітники роблять, бо нема виходу. А 16. січня бачимо, замикають майни, витягають машини на верх. Властитель каже, що не поплачується вугля, нема замовлень і т. ин. Посумніли робітники, бо за сім місяців праці нема за що виїхати з цієї місцевости. А два дні пізніше знову обіцяють пустити майни в рух, якщо робітники згодяться на знижку платні по 10 ц. на тоні, а по денні по 12 ц. на годину. Нема ради. Робітники годяться і майна знову йде в рух. Працюють один день на тиждень. Робітники одночасно скоротили собі їду і лише по два рази на день тепер їдять. Що буде далі?

Майнер.

ДІТОЧИЙ КОНЦЕРТ В САСКАТУНІ, САСК.

При У.Р.Д. в Саскатуні істнує діточа школа, котра розвивається досить гарно. Учителює т. Т. Тимчишин, котрий приїхав до нас з Вінніпеґу після курсу, що відбувався 1923 року. Шкільна рада зробила іспит діточої школи за тих 10 місяців, що учив т. Тимчишин. Іспит відбувся 29. грудня. Діти поступили значно вперед за цей протяг часу. Щоби оцінити дітей в мистецтві, як в співі, музиці і деклямаціях, то шкільна рада з учителем ухвалила устроїти діточий концерт. Діточий концерт відбувся 18. січня. В 8.30 годині саля У.Р.Д. переповнена. Виходить предсідатель концерту і вкоротці пояснює присутним, хто устроює цей концерт. Піднімається куртина і на сцені молодь-школярі і школярки з мандолінками. Коли діти заграли "Інтернаціонал", всі присутні піднялись з місць. Опісля слідували пісні, деклямації, квартети, дуети і терцети. Публика своїми оплесками завертала дітей по два рази. На половині програми спустилась куртина і всі школярі з учителем посідали в півкруг на сцені. Піднялась куртина і член шкільної ради виступив з промовою. Вказав присутним на цей молодий пролетарський квіт, зробив маленький перегляд про робітничі діточі школи, а потім звернувся до дітей та закликав їх дальше учитись української мови, пісні і музики і щоби не забували, що вони є діти робітників. При кінци звернувся до присутних з закликом, щоб складали жертви на робітничу діточу школу. Присутні зрозуміли заклик і зложили $44.93, за що їм належиться щира товариська подяка. Після зложення жертв програма продовжалася дальше співами, музикою, деклямаціями та народніми танцями. Коли на сцені появились дівчата в українських строях і пішли аркана, то я думав, що оплескам не буде кінця. На закінчення концерту діти відспівали в супроводі мандолінової орхестри "Червоний Прапор". На загал концерт випав знаменито, за що належиться в першій мірі подяка учителеві т. Тимчишиному, що він не жалував свого труду, а працював ідейно над молодими школярами, а також подяка і молодим пролетарям і пролетаркам, за те, що вони вкладали свою душу в кожну пісню і гру. Учіться і на далі пролетарські юнаки! Будучність належить до Вас.

Член шкільної ради.

ЯК ЗАЯЦЬ КОБИЛІ.

Вінніпеґ, Ман.

Нема більше походу за зеленими в Злуч. Державах і Канаді наших міністрів. Коротенька новинка в 1922 році, що рада амбасадорів віддала Галичину Польщі, закінчила всякі збірки на народні цілі. Не один тоді сказав: "Добре писали робітничі часописи, щоб не давати лінюхам грощей, бо все одно антанта віддасть Галичину Польщі і Петрушевичові міністри її не викуплять". Зрадниками, яничарами тоді називали "народні діячі" ті ґазети, що таке писали. Але наші доктори не дали за програну. Вони бачуть, що є люде, яких можна дурити завжди! Вони видумали собі гетьмана. В "Кан. Укр." з 6. лютого воює якийсь. Сувала, який зразу чкурнув з Мондейр аж на Москву, потім з Москви в Варшаву визволяти Україну. Ото хоробрий гетьманець! А чому ви, Степанцю, не мандруєте перше в Варшаву, а потім в Москву, а то перше в Москву, а потім в Варшаву. З Мондейр то ви воюєте і більшовиків і Поляків, а коли була своя армія, тоді воювати не уміли. Чому ви перше мандруєте не в Варшаву, але в Москву, то це тому, що вам польська шляхта блища до серця. Такі "герої" як ви ще в 1920 році сказали січовим стрільцям отворити Полякам дорогу на Київ. І ви тепер раді також послужити польській шляхті з своїми січами, але з Мондейр короткі у вас руки. А хороброю писаниною в "Кан. Укр." можете воювати кілько хочете. Ви нею стільки дасте більшовикам, як заяць кобилі.

Ви певно тої самої думки, що й др. Пансйко, який сказав, що краще-б більшовики русифікували ніж українізували українські маси. Він не вспів цего сказати, як полетів з редакторства в "Ділі". Це свідчить за ким стоять не тільки трудові маси, але й трудова інтеліґенція в Галичині. Це тільки тут, в Канаді та Злуч. Державах, пливають в народній темряві такі "міністри" як Назарук і инші, що захотіли посадити на спину укр. трудовим масам ґен. Скоропадського. Посадять тоді, як рак свисне.

В. Ч.

ДЕ-ЩО ПРО МИСТЕЦЬКІ СИЛИ ПРИ ТУРФДІМ В ВІННІПЕҐУ.

Не можу промовчати, щоби не висловити своїх поглядів відносно мистецьких сил, що саме тепер істнують при ТУРФДім в Вінніпеґу. Ці мистецькі сили гуртуються при Робітничій Театростудії, які тут успішно розвиваються та на мистецькому полі майже досягають вершин.

Щоби не бути голословним відносно моїх поглядів в звязку з роботою Театростудії, вистарчить згадати лише про виставу двох драм: "Родина щіткарів", М. Ірчана, "Казка старого млина" а теж і ряд концертів устроєних в У.Р.Д. в Вінніпеґу. Ці підприємства відбулися підчас з'їзду і безперечно всі товариші делеґати і делеґатки, що були присутні на цих підприємствах, мали нагоду бачити гарні культурні й просвітні здобутки, як нагороду своєї невсипущої праці. В обох виставах брали участь дійсні актори, і природні рухи на сцені товаришів і товаришок, що брали участь в цих представленнях, належить завдячити завзятій праці лекторів і режісерів Роб. Театральної Студії, які дуже уміло ведуть роботу в цьому напрямку. Самий автор драми "Родини щіткарів" брав теж участь в цьому представленню та своєю талановитою грою в ролі одинокого видющого сина в родині щіткарів — усіх сліпців — який опісля на війні теж стратив зір, — викликав надзвичайно велике зворушення у присутних. Тов. Ірчан, це молодий, пролетарський поет й письменник, який нам є дуже близький тому, що його твори присвячені виключно працюючій кляси. Тов. Ірчан рідний нам ще й тому, що він вийшов з цеї поневоленої працюючої кляси, і не продав себе ворогам, як в многих випадках діється з другими письменниками і поетами, хоч і походять з того самого коріння, але віддав себе усього для нас, для всіх поневолених і скривджених. Дорогий він нам ще й тому, бо він розуміє нас а ми його.

Слід згадати ще й про друге представлення, яке було виконане тими самими силами при чудово роскішних декорацiях, яких вимагала сама штука. Перша і друга групи мандолініток виконували на концертах ріжні прегарні музичні композиції. Признання належиться першій групі мандолініток, яка під умілою управою т. Угринюка вишколилася в грі на мандолінах до тої міри, що грає досить трудні клясичні музичні кусні.

Тож хай жиє наша просвітна інституція ТУРФДім в Вінніпеґу! Хай живуть і розвиваються наші мистецькі сили! Хай жиє солідарність робітників і робітниць!

Ів. Л—к.

ЯК ТРЕБА ПРАЦЮВАТИ.

Ріджайна, Саск.

Коли читаю "Укр. Роб. Вісти", то бачу про життя робітників в цілій Канаді. Це свідчить, що українське робітництво працює, що воно має організацію. Я вже старий, маю 64 роки, 20 літ працював на фармі, але все мріяв про робітничу організацію, цікавився робітничим рухом і бачу що нині мої мрії здійснюються. Так, робітництво нестримно йде до своєї побіди. Взяти хочби Радянські Республіки.

Тепер я осів в Ріджайні і хочу працювати разом з товаришами в Укр. Роб.-Фарм. Домі. Тут я бачу гарну роботу, бо є гарна організація. Є тут жіночий відділ, відділ молоді, Р.З.Т., діточа школа, мандолінова орхестра. З дітьми працює енерґійно т. В. Головач, вчить дітей. Та й всі товариші і товаришки працюють, грають представлення, концерти, спільні читання, мітінґи, дискусії, школа для неграмотних. І є люде, які не люблять нас за це.

Дня 8. лютого вступив до нашої місцевости т. І. Клибановський, який повертав зі з'їзду з Вінніпеґу і дав гарний відчит для жіночого відділу. А що це була неділя, то саля була переповнена і всі були дуже вдоволені. Вечером відбувся діточий концерт, де знову покликано до слова т. Клибановського. Він представив присутним значіння організації та життя бідняків і багачів. Говорив досить обширно і коли скінчив, публика нагородила його гучними оплесками.

Коли бачиш, як працюють свідомі робітники, то й собі хочеться помоло діти і кинутися разом з ними до праці. І я кличу всіх українських робітників в Ріджайні, щоб приходили, ставали членами робітничої організації, горнулися в одну могутню робітничу сімю і промощували спільно шлях до волі і світла правди.

Ю. Канцір.

СВІТЛО ТАМ, ДЕ БУЛА ТЬМА.

Іроквойс Фолс, Онт.

За десять місяців свого істнування, відділ ТУРФД зробив в цій місцевости гарну роботу. Поки не було тут організації, робітники проводили вільний час за картами, пiятикою і через це терпіли морально й матеріяльно. Були тут такі, що читали "Укр. Роб. Вісти", але тільки для себе, а других мало освідомляли. Коли-ж заснувалася організація, стан зараз змінився. Робітники почали цікавитися, приходити на мітінґи, читання і т. ин. Тепер вже не чути так багато про пiятику та картоґрайство. Тепер є багато-більше тут передплатників "Укр. Роб. Вістей" і "Робітниці", товариші і товаришки читають і цікавляться иншим життям. Зорґанізовано тут також відділ Жіночої Секції, який провадить гарну роботу. Часом на дискусіях виникають деякі особисті справи, але тільки хвилево, бо за кілька хвилин все забувається і знову працюють разом. Дня 18. січня відбувся тут концерт в память смерти Леніна, Лібкнехта і Рози Люксембурґ, який випав дуже гарно. Товариші і товаришки деклямували, промовляли і цей концерт зробив гарне враження на місцевих робітників. Продовжайте-ж, товариші і товаришки, свою роботу солідарно і на дальше.

Знакомий.

МОЄ СПРАВОЗДАННЯ.

Венкувер, Б. К.

Товаришу Редактор!

Дня 31. січня ц. р. одержав я від сіпарського виплатника чек на суму $39.85 і "нот". В тому "ноті" пишуть мені таке: Посилаємо тобі чек, з котрого мусиш заплатити $15.00 за два тижні за харчі і мешкання, $7.00 заплатиш за "рейн-ковт" до роботи, за $3.85 купиш черевики про неділю, за $2.50 щоби ти купив собі "оверголи", бо тобі їх дуже потрібно, $1.35 на рукавиці. Краватка тобі ввійде яка небудь за 45 ц. За направу черевиків ти вже давно завинив $2.00, за випрасування пять-літнього "сута" також $2.00. Одного разу через свою неуважність ти загубив ключ від хати, за котрий тепер мусиш заплатити 55 центів. Тобі лишиться ще $5.15. Коли ти свідомий і розумієш значіння своєї преси, то можеш дати $5.00 на пресовий фонд. За 15 ц. можеш купити собі пачку "Огденс". Уважай, кури уважно, щоби тобі вистарчило, поки ми знову тобі пришлемо трохи грощей, на коли будеш здоровий і заслужиш собі в нас на те. А на самім останку пишуть дуже великими і виразними словами. До театру тобі йти не вільно, бо ти сам граєш ролю. Свіжого мяса не їж, бо тобі може пошкодити. Коли змокнеш і змерзнеш, то загрійся свом власним духом. До роботи можеш ходити пішки, бо "стріт-кара" задармо не возить. А коли тобі далеко, то можеш виходити з дому раньше. Підголися самий, як маєш чим. Вважай, аби ти часом не наївся канадійського "пая", бо це може тебе загнати в довг, як Антанта загнала Польщу.

Карий.

М. ІРЧАН. 29)

В БУРЯНАХ

Другий том спогадів з громадянської війни на Україні 1920 року.

(Продовження.)

Тямиш голово? Мати наша бігла за нами аж за село і росила сльозами цісарську дорогу. І всувала в руку на дорогу корону. А батько ходив мовчазний і бурмотів:

— Здурів хлопець, на войну захотілося...

На щастя таких "розумних" голов з нашого села було 30, з повіту тисячі, а з цілої Галичини 20 тисяч. Значить, ми не були оригінальними.

І в товарових вагонах "для 6 коней або 40 людей", (а нас було 80), на ціле горло ревіли:

Машерують наші добровольці
На кровавий тан —
Визволяти братів Українців,
З московських кайдан,
А ми наших братів Українців —
Визволимо,
А ми нашу славну Україну,
Гей, гей! Розвеселимо!

А в той час "брати Українці з московських кайдан" добували Галич і Заліщики і скреготали зубами на всіх "австріяків-германців".

— (За батюшку царя! За віру і отечество!)

Тягнулися потяги з вірними добровольцями (сама молодь, сила!), а слідом за ними тягнулися потяги закованих в кайдани і побитих прикладами батьків і матерей тих добровольців. Над ними чатували з наїженими багнетами мадярські і польські жандарми, берегли "зрадників держави — москвофілів".

Приходив в село відділ війська і питав:

— Ті кто?

— Я... я Рус... Русин — відповідав мужик.

— А-а! Рус!

І або зараз висів бідний мужик на вербі, або в найкращому разі мандрував закований в українську Голгофту — Талєргоф.

А ми — сини, верещали:

— Смерть москалям! Боже буде покровитель цісарю його кра-аям...

І пищали високо півдіточими голосами:

Тісно із Габсбурґів троном
Сплела-ась А-австрі-ї судьба...

В Стрию голово памятаєш добре. Нас "перебранчували". Вісімнайцять тисяч — на божу волю, (на всі вітри, не треба, за багато!) а дві тисячі — здібці. І тямиш, як ми ставали на пальці, щоб бути вищими і попасти в дві тисячі?

Повезли через Карпати, привезли на Угорську Україну. Половина в селі Ґоронді, половина в Мезитеребеш. Спали по повітках, мерзнули, ходили голодні, обірвані, (тихо проклинали) і співали:

Машерують добровольці
Через Мезитеребеш,
Чи то войсько, чи то банда
Ніяк не розбереш...

А одного вечера, як т. Біляник Петро вигравав на трубці "марселезу", то прийшов вартовий старшина і загрозив арештом. ("Революція"!)

Співжиття з темними угорськими Українцями швидко наладилося, аж прийшов наказ мадярсько-австрійської влади, щоб У.С.С. перестали пропаґувати "українство" поміж "мадярськими"(!) селянами, инакше їх перенесуть в глибину Мадярщини. Цей наказ начальники У.С.С. виповнили по всім правилам австрійської дисципліни.

Згодом, в обох селах, де були розташовані У.С.С. заговорили про — наслідки співжиття. Заплакали мами, забідькали. Дочки їх — завагітніли. (У.С.С. — молодь, сила!)

Пізніще був такий випадок: Стрільця в окулярах обвинувачували в — батьківстві. Мати дочки привела його в хату.

— І що ти наробив паскуднику? Куди вона піде тепер з дитиною? — сварила і плакала мати.

Жаль стало й стрільцеві, хоч він не признавався. Вкінці підійшов до колиски, глянув на дитину і радісно закричав:

— Ні! Це не моє! Моє було-би в окулярах!!...

Не знаю, на чому закінчилося, але нові добровольці зараз напевне вже бігають по Ґоронді. (Шість літ!)

Відношення начальників до стрільців з кожним днем гіршало. Старшини робилися австрійськими капралями. (Не підступай!)

А старшиною став той, хто мав знайомства, був гострий, вмів кричати і "в службі пес". Але поза цими прикметами він нічогісінько більше не знав від нас всіх рядових і на війську та війні розумівся, як слонь на окулярах. Але ша! (Старшина!)

А той-же "пан четар" ще перед двома місяцями сидів зі мною на одній шкільній лавці і звався загально "Иване, тримай воли, бо процесія йде!"

Перший запал остигав. До нас доходили вісти про безпощадні знущання австрійсько-польської влади в Галичині над безборонним населенням української нації, поголовних рабунках і мордуваннях. А "московські кайдани" допливали аж до мадярської границі.

І дві тисячі найкращої молоді охвачує туга, росчарування, зневіра, душевна апатія.

Як їхали з Галичини, то грімко співали:

Хто верне до дому, той з золота пе,
А хто в лютій січі, у січі умре,
Той з Одіном вічним в Вальгалі ясніє,
Грізна, грізна, грізна-а-а Валькеріє!...

А тепер по інерції співали банальну, безмістовну, в безконечність глупу мельодію. (Українці народ співучий. Москаль, як злий вп'ється, Німець свище, Поляк б'є жінку, а Українець співає.) І стрільці співали:

То не хмара молоді гузари
По переду їдуть ґенерали,
По переду їдуть ґенерали,
А по заду бють у барабани,
Не журіться молоді гузари,
По переду їдуть ґенерали,
А по заду бють у барабани,
Не журіться молоді гузари і т. д.

Оце цілими днями. І провідною думкою тягнеться ця банальність через цілий час істнування У.С.С. тай взагалі в славнорабській галицькій політиці.

Начальником двох тисяч вірних "тирольців сходу" був запасний австрійський четар, "заслужений український патріот", Михайло Галущинський. Людина яка не сягала думкою вище військової обшивки з золотою зіркою. Всі инші дрібні начальники малпували його і — "виховувалися".

(Далі буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вийшла з друку? Якщо немаєте її ви самі, або ваші знайомі, то постарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратить вона вартости навіть тоді, як ви перечитаєте її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаєте, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечитаєте до кінця.

Письменник М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читаючи "Карпатську ніч" ви рівночасно багато вчитеся і то в найбільш приступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладинка з артистичним малюнком в двох кольорах.

КУПІТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛІЄТЕ! РОЗПОВСЮДНЮЙТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Висилаються книжки за попереднім надісланням грошей.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення з грішми посилати на таку адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritcard & McGregor
Winnipeg, Man.